

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PREȚIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PREȚIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiune
„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune a
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

Vrasimasi si vrasimasia.

Am avut in trecutulu nostru de trista aducere aminte multi vrasimasi, si póte ca vom fi mai avënd si astadi.

Si nu ne póte nici decát cuprinde mirarea de acést'a, — dupa ce este faptu, ca tóta viéti'a nu este altcev'a, decát o lupta nesfersita contra vrasimasilor si contra vrasimasielor din afara si din la-untru.

Dar Mantuitoriulu lumii in sant'a evangelia din Duminec'a de astadi ne dice : „iubiti pre vrasimasii vostri.“ Si deci ne punem intrebarea, ca óre cu potintia este, cá se iubim pre cei ce ne urêscu, si respective pre acei'a, contra carora luptâm ?

Celu ce ne-a invetiati se iubim pre cei ce ne urescu pre noi modelu s'a facut pre Sene si in acésta directiune, cand batjocoritu, palmuitu si infiptu cu suliti'a în cósta, s'a adresat catra Ceresculu Seu Parinte cu cuvintele : „Dómne iérta-le, ca nu sciu ce facu.“

„Nu sciu ce facu“ cei ce ne urêscu pre noi, precum de sigur nici noi „nu scim ce facem,“ cand alunecâm pre povêrnisiulu primejdiosu si uritiosu de a urî si a pismuí pre altii, fia cu motivu, fia fara motivu.

Isvorulu tuturor vrasimasielor este in prim'a linia : preocupatiunea si egoismulu.

Contra acestor doue omulu nu are alta arma, decát : lumin'a credintiei crestine, care ne invétia, si ne dovedesce, ca fii ai unui'a si aceluiasi Parinte suntem toti de o potriva ; ér in rugatiunea domnéscă ne aréta, si ne invétia, ca numai in acea mesura ne va iertá Ddieu peccatele nóstre, in carea vom iertá si noi celor ce ne gresiescu noue.

„Multu gresim toti“ este unu faptu constatatulu de o potriva de evangelia si de esperiintia. Dar gresiescu fratii unulu in contra altui'a ; si deci crestineasca detorintia este, cá aceiasi frati, cari gresiescu unulu in contra altui'a se-si si ierte unulu altui'a.

Pentru ce ?

Pentru ca numai astfelu va dominá si stepani pre pamentu vointi'a cea vecinica a Tatalui nostru din Ceriuri, si pentru ca numai astfelu vom poté se vedem pre pamentu realizandu-se buna starea si fericirea.

Voi'a lui Ddieu este cá se-ne iubim unulu pre altulu, cá se iubim si pre cei ce ne urêscu, pentru cá prin acésta iubire, unic'a, carea da omului timbrulu de crestinu, se vedem realizandu-se buna starea si fericirea pre pamentu.

Dar multe au fost si multe sunt ispitele, cari au abatut, si continua a abate pre omu dela acestu modu de gandire si viétia crestineasca.

Si ispite de acestu soiulu au fost, si vor fi multe in tóte pártile. Au fost, si póte ca mai sunt si astadi in societatea nóstra bisericésca-nationala.

Dar Ddieu, carele a grijit de noi in veacurile de trista aducere aminte, cá se nu perim ; ci se viám, si se fim capaci de desvoltare si progresu ne dice astadi si ne dice vecinicu : „iubiti pre vrasimasii vostri.“

Ascultâm noi óre, si ascultá-vom noi de acestu glasu dumnediescu ?

„Nu ne vom laudá, decát numai intru neputintiele nóstre“. Asia ni-se pare noue in se, si motive puternice avem, cá se multiemim lui Dumnedieu, ca ne-a ajutat, se facem ceea ce am potut si in acésta directiune, si astadi putem constató, ca vrasimasia este mai putiena in sinulu bisericei si neamului romanescu din acésta tíera de cum ne spunu betranii, ca a fost inainte vreme.

Acestu bunu inceputu facutu si in acésta directiune este dupa vederile nóstre unu insemnatu progresu in mersulu nostru culturalu, pentru ca daca trecutulu nostru a fost atát de tristu, intre multe cause, cari au produs acea tristetia este in prim'a linia aceea, pre carea o canta poetulu in memorabilele cuvinte : „pre voi ve nimicira a pismei reutate si órb'a neunire.“

Am început în timpul din urmă și noi și poporul se învețiam a-ne deprinde că se-ne calcăm pe inimă în această privință; și în lucruri mari nu ne mai preocupăm de acele nefericite împrejurări, cari produc, și înfigu pism'a în societatea noastră, în detrimentul tuturor afacerilor publice.

Dar chiar pentru că suntem numai cam la început în această direcțiune, și pentru că avem încă multe de lucrat și multe de implinit, — noi suntem de firm'a credința, că dilnicu vom sporî întru înecarea și scoterea din societatea noastră a ori ce vrasimasia.

Întru această vom vâdi și vom dovedi creștinătatea noastră, precum și iubirea de sant'a noastră biserică și de scump'a noastră națiune.

Viēti'a și activitatea teologului Grigorie dela Nasians.

Între scriitorii grecești de rangul prim ai bisericii orientale din restimpul de înflorire alu literaturii, mare și renumit este și alu doilea dintre cei trei capadocieni, Grigorie dela Nasians, conumit și teologul său cuvântatoriului de Ddieu. Elu s'a nascut probabil cam în același timp cu Vasilie celu mare, asiadara cam pe la an. 330 (328); de și unii dintre patrologi sunt aplicați a crede, că s'ar fi nascut celu târziu la an. 326, dacă nu mai timpuriu. Tatalu său Grigorie, la început a fost păgân, și anume sinceretist, carele ca atare confesă (marturisă) unu feliu de religiune combinată din păgânismul mai curat, precum și din elemente iudovesești și creștine. Aderenții sectei acestei'a, latita mai vērtoșu în Capadocia, se numiau hipsistari, pentru că în opunerea lor pronunțată către doctrin'a creștinilor despre s. treime, marturisiau mai ales credința în unu Ddieu atot înalt, θεστος. Dar mai târziu la stăruințele neobosite ale soției sale, maicei lui Grigorie, cu numele Non'a, o creștină foarte pioșă, s'a înduplecat și tatal Grigorie de a primi botezul. Se dice, că episcopii cari în calea lor spre Nicea, la sinodul ecumenic, au petrecut scurtu timp în Nasians, ar fi administrați tain'a botezului. Scurt după această, pentru talentele, demnitatea și calitățile sale a devenit episcopu alu Nasiansului. Nu departe de acestu orasiu a avut elu o moșioră, cu numele Arians, locul unde s'a nascut și fiulu Grigorie. Afara de această a mai avut doi copii, pe Cesariu, carele ca medic a fost vestit în timpul său, și pe Gorgoni'a, o femeie plină de virtuti.

Studiile le-a începutul tinerul Grigorie în Cesarea, le-a continuat în Alexandria și le-a terminat în Aten'a. Aici a încheiat elu legatur'a cea intimă de prietenie cu compatriotul său Vasilie; și tot aici a avut de conscolariu și pe Iulian apostatulul, carele încă pe atunci nutria în secretu ura fatia de

creștinismu, și manifestă o deosebită înclinare către păgânismu. Ambi amici parasira Aten'a la an. 355, și primira în patri'a lor tain'a botezului. După ce a petrecut elu vre-o cātiv'a ani în tovarășie cu marele Vasilie, în monastirile pontice ale acestui'a, s'a grabit la an. 360 acasă, din cauza că se ivise o neînțelegere (disarmonie) între tatalu său și nasianseni. Ansa la această a dat betranul episcopu Grigorie, carele la îndemnul altor'a se înduplecă a subscrie marturisirea arianisatōre a sinodului din Rimini și Seleucia, ținute la an. 359. Atragându-si prin această nemulțămirea cea mai mare a comunei sale, fiulu Grigorie stăruie pe lângă tatalu său, că elu se revōce marturisirea amintită, și se rostēsca în publicu pe cea strictu ordoxă, prin ce se restatorî pacea. Acum nasiansenii cer cu întetire, că tēnerulu Grigorie se fie hirotonit întru presbiteru. După multa rezistentia din partea sa, tatalu Grigorie totuși 'l hirotonește; de și elu mai prefera viēti'a singuratică din Pont. Dorulu după acestu modu de viētiuire 'l înduplecă, că scurtu timp după hirotinia se parasēsca în secretu Nasiansului, și se se re'n-tōrca la Pont. Rugărilor tatalui său și ale nasiansenilor 'l persuadară că se se întōrca acasă, unde apoi justificându elu fug'a sa prin o cuvântare strălucită, afirmă, că a fugit de o sarcină, ce o crede pentru sine prea grea, prea cumpenitōre și prea mare; și începe apoi activitatea sa credincioșă ca presbiteru alu bisericii din Nasians, și ca ajutatoriu alu tatalui său.

La an. 372 amicul său Vasilie, carele înainte cu doi ani a devenit mitropolitu alu Cesareei, contra voiei presbiterului și amicului său Grigorie, 'l sânti de episcopu pentru orasiulu Sasim'a. Dar pe departe cēt'a ce a existat între Vasilie și Antim dela Tian'a, (a carui mitropolia nouă, ce s'a înființat prin despartirea celei vechi capadociene, nu eră deplinu arondată), pentru jurisdicțiunea asupra acestui orasiu; ér pe de alta pozițiunea neplăcută și selbatică a orasiului, au fost cauzele pentru cari Grigorie nici nu s'a dus la Sasim'a, și se superă foarte pe prietenul său, că l-a hirotonit de episcopu fără consensulu său, și încă pentru unu orasiu atât de ne'nsemnat și neplăcut, cum a fost Sasim'a. Elu rămase deci pe lângă tatalu său, ajutându-i în conducerea episcopiei nasiansene, până la mōrtea acestui'a la an. 374. Și de ôrece curēnd după această a pierdut pe maica sa și pe frații sei, n'a voit să se remena în Cesarea cu atât mai vērtoș, cu cāt nasiansenii stăruiau că se fie elu successorul tatalui său în episcopi'a veduvită; ceea ce refuzând elu categoric, s'a retras în Seleucia, unde a petrecut până la an. 379. Aici 'l ajunsse vestea tristă despre mōrtea amicului său Vasilie celu mare, și tot de aici se înduplecă, înse cu mare greutate, că se urmēze invitării, ce îi s'a făcut din partea ortodocsiloru apesați, și ne'nsemnați la număr din Constantinopolea, unde arianismulu devenise domi-

nantu, atât in cleru cât si la poporu. Când a sositu la Constantinopolea n'a aflatu nici macar o unica biserică in mânile ortodocsiloru, tôte erau in posesinnea arieniloru. Niceanii persecutati se adunau intr'o capela privata, in carea si-a inceputu si Grigorie activitatea sa intru ridicarea ortodocsiei. Arienii, aprinsi de ura si pisma fatia de acestu nou apostolu si aperiatoriu insufletitu alu invetiaturiloru niceane, cautau si umblau ca se ii rapésca viéti'a. Pentru rezultatul minunat, ce l-a obtienutu in timp scurta, capel'a a dobânditu numirea de „biserică in vierei ortodoxiei“ (*ἀναστασία*), si in amintirea acestei activitătii succese mai târziu s'a prefacutu in o biserică marétia. Invingerea ortodoxiei asupra arianismului a crescutu in urma si s'a asigurat, prin ridicarea unui regentu ortodoxu in scaunulu imperiului romanu de resaritu, a lui Teodosie celu mare. Traind acest'a in cea mai buna armonie cu Grigorie, facu ca episcopulu arian se se retraga. La cererea clerului si a poporului a predatu apoi scaunulu episcopescu lui Grigorie, cu care ocaziune multu a intrigatu amiculu seu fals Maxim, conumitu ciniculu — pentruca se ocupá si cultivá cu predilectiune filosofi'a cinica, — carele sprijinitu de o partida slaba si ne'nsemnata voiá se-l delature pre Grigorie, si se castige scaunulu pentru sine. Dar atât elu cât si aderentii sei au trebuitu se scape cu fug'a de urgi'a clerului si a poporului inversiunatu. Cu tôte aceste Grigorie a primitu episcopatululu numai conditionat, si adeca, daca va fi intaritu in acést'a demnitate prin unu sinodu órecare. Adunându-se in anul 318 cam 150 de episcopi la sinodulu alu doilea ecumenicu, convocatu de imperatulu Teodosie, si tienutu la inceputu sub presiúlu betranului episcopu Meletie din Antiochi'a, unanimu au recunoscutu toti pe Grigorie de episcopu legitimu alu Constantinopolei.

(Va urmá.)

Dr. Tr. Puticiu.

Increstinarea Romaniloru.

1) Causele celerei propagári a le religiunei crestine între romanii pagáni.

(Continuare.)

Constantinu in catrau mergea cu steagulu crucei, si cu ostasii sei crestini, pretutindenea invingea, si nimeni putea stá contra semmulu crestinescu, asia la anulu 319 face podu preste Dunare mai josu de a lui Traianu, si trece in Daci'a, care dela Gallien o luasera Gotii, dela cari si Goti'a se numiá, si asia de tare i-au batutu cu ajutoriulu crucei, propriu a crestiniiloru, cât dupa marturisirea lui Socrat, cât nu numai dajd'a sau tributulu anualu s'au aradicatu, ci si ei rapiti in admirare de cumplita invingere atunci intai s'au dat cu totul spre credinti'a cea crestinesca cu a carui'a ajutoriu Constantinu au esit nevetematu. „Hos enim crucis vexillo quod est

Christianorum proprium in proelio fretus, tam fortiter devicit, ut non solum tributum, quod a priscis temporibus dari solebat barbaris ipse sustulerit, sed illi etiam praeincredibili victoria obstupefacti tunc primum Christum religioni colendae, cuius praesidio Constantinus incolumis evaserat, se totos tradiverant “

Afirmam dara de nou, ca romanii vechi in genere, éra Daco-romanii in specie 'si tragu originea crestinesca din timpulu lui Christosu si alu santiloru Apostoli, carii in sut'a a II-a si III-a dupa marturisirea sus citatiloru scrietori si santi parinti, au fost mare parte Chrestini, éra in sut'a a IV-a sub Constantinu celu mare cu a caror'a ajutoriu au invinsu pre toti adversarii sei, au fost toti crestini!

Si acést'a e caus'a ca nici unulu dintre scriitorii vechi nu sciu se amintésca si se scrie nimic'a despre inceputulu increstinarei nóstre a Daco-romaniloru, pentruca au sciutu, ca nu dela vre-unu strainu séu veneticu precum dice Petru Maior, si Georgiu Sincai au primitu credinti'a crestinesca, cá celelalte popóre, ci acasa in Rom'a dela parintii si fratii sei au invetiatu si primitu, si dela mam'a deodata cu titi'a au supt, si precum sangele in vèni, asia si credinti'a lui Christosu in sufletu din Rom'a s'au adusu in Daci'a, si o reslátira si aici.

Astfeliu sciura Romanii se impreune cultur'a lor cu lumin'a evangeliului, si ambele a le purtá inaintea popóreloru, si adeveru vorbind, nici unu poporu si nici o biserică n'a aratatu atât interesu si atât sucesu intru convertirea si luminarea popóreloru barbare la crestinismu cât au aratat biseric'a Romei, ajutata de Cesari puternici, cum au fost Constantin si Theodosiu celu mare, Valentinianu si Iustinian si altii, sub a carora supravegere si spese s'au tienutu si sínódele ecumenice.

Si pana cand biseric'a Romei au prezentatu crestinismulu si Romanismulu in puritatea lui originala apostolica, si pana cand pre scaunulu Papal au siediut Papi de origine romana, si au prezentatu crestinismulu si Romanismulu, ea biseric'a Romei au fost prim'a biserică. Dara durere! si de o mie de ori durere! ca dela seclulu al 9-lea cand pre scaunulu Papal au siediutu Papi desfrenati cá Sergiu a III-lea, Ioanu XX-lea si altii asemenea lor, cari au avutu comerciulu uritu cu femeii desfranate ca Teodora si Matilda si altele, si in scaunulu Papal au pus pre fii sei naturali, si cele sante cu episcopatele le vindea pre bani copiiloru din leagan, prin care biseric'a Romei, dupa insusi scriitorii apuseni cá S. Bernard si Baroniu si altii devenise spelunc'a faradelegiloru si desfraului.

Si de cand pre scaunulu Papal au siediutu Papi de sange strainu cá Hildebrand, imbetata de succese cele mari obtienute, au reteditu, si au incetatu de a representá mai multu Crestinismulu si Romanismulu in puritatea lui originala, éra crestinismulu ilu folosea numai de unu mijlocu si instrumentu pentru ajungerea scopuriloru sale cele ascunse si egoistice, carii au consistatu intru a dominá preste clironomi'a lui Cristosu si puterile

lumesti, pentru ajungerea carui scopu, n'au intrelesatu nici unu mijlocu neprobatu, fie fost acela cât de ordinaru atietindu pre domnitori unii in contra altuia, depunendu-i dupa placu, confiscandu-le regnurile, si donandu-le altor'a, carii ii precunoscea dominatiunea; ducënd si insusi Papi resbele in contra acelora ce nu li-se supunea, cá Papa Iuliu, precum au fost resbelulu Cvelficu si Gibelinu, prin care s'au versatu multu sange nevinovatu crestinescu, si pentru ajungerea carui scopu s'aru fi aliat macaru si cu Iadulu, precumu Pap'a Piu a 1X-lea la 1878, au simpatisatu mai multu cu paganulu sultanulu Turciloru Hamid a II-lea, decât cu Rusii crestini, numai pentru ca acestia nu voescu se recunosca primatulu Papal, si Leone a XIII-cele cu protestantulu Bismarc, si au invatiatu in contra primiloru invetiaturi a bisericeii din Christosu si Apostolice introducend noutati dupa placu si facend concesiuni abatatóre tuturoru aceloru cari li-au precunoscutu antaetate, ce e mai multu, numindu pre antestatatorii sei glia si imputeciunea pamantului, infalibilu. Atributu ce numai lui Domnedieu ii compete! Ea biserica Romei, dela timpulu acesta in cóce au incetatu de a mai presentá mai mult crestinismulu si biserica primitiva Apostolica in puritatea s'a originala, ba din contra se consideru de opuse cu aceste!

Au fost dara o misiune divina ca Romanii au primitu crestinismulu, si cultur'a lor au impreunatu cu lumin'a Evangeliului, au fost o misiune divina, ca marele Traianu, au invinsu si nimicitu pre Daci barbari si belicosi, si in Dacia au adusu colonii romane cu cultura romana si lumina Evangeliului, ca se luminesc si cultivate aceste locuri barbare si selbatice, si ei li-au luminatu si cultivatu, in cât Dacia se numia „Dacia felix“ Dacia ferice si Dacia Augusta Dacia lui August.

Inse pre care ilu iubesc Domnedieu, il si cërta, sau dupa limbagiulu de astadi ilu supune probelor, asia au supusu si pre strabunii nostri in Dacia; trimitiend asupra lor popórele barbare, precum au fost Gotii unulu dintre cel mai barbari si crudelu poporu a carui amintire gróznica pana astadi au remasu in gur'a poporului Romanu tierénu, asia mosiulu meu Todor Damsia din Cotigletiu (comitatulu Biharei), cand erá necajitu injurá, *Mancete Góta, mancete Ghintea*“ care mod de injurare dice ca l-a ereditatu dela strabunii sei, si sub care se intielege Gotii si gintele barbare „*Gotos et gentes barbarorum.*“ Si desi ferulu celu crud a acestoru barbari tirani s'a scaldat in sangele inocent si verguru a Romaniloru crestini, totusi la urma ferulu lor cel crudu s'a inmoiat inaintea culturei romane, si s'a topitu inaintea luminei evangeliului, facandu-se crestini; cari pre romani ca pre dascalii si invetiatorii lor, mai superiori in cultura si lumina decât densii, carii prin cultivarea pamentului, industrie si maestrie, le castiga panea si imbracamintea de tóte dilele, s'au aparatu in contra altoru barbari. Dicu dupa invingerea lui Constantinu celu mare reportata asupra loru la 319, cu totului se dederu aplicati la primirea crestinismului si credinti'a lui

Christosu. Acestu procesu de increstinarea a Gotiloru au tîenutu dela 319—376.

II) *Convertirea gintelor barbare la crestinismu prin Romani.*

Celu dintâi si mai renumitu sântu parinte Romanu, care au asudat in convertirea Gotilor la cultur'a romana si lumin'a evangeliului o fost Teofil mitropolitulu Romaniloru din Dacia de mijlocu cu residentia in Sarmisegetus'a (Ulpi'a Trajana), séu alta capitala a tieriei, care dela Goti se numia Gothi'a, care au luat parte si la sinodulu I. ecumenicu din Nicea la anulu 325 subscriindu-se: „Episcopu alu metropoliei Gotiei“. Alu doilea invetiacelulu a acestui sântu Nichita Romanulu, Episcopulu Romanatiului, Rimnicu din Romani'a de astadi, supranumitu Apostolulu Daciei Ripense „Nascerea, creșterea, si luminarea santului Nichita, au fost de cea parte de Istru (care istoriciloru Grecesci li este de stang'a Dunerei) sau Dacia, séu cum dice: europolitulu in pamentulu barbarescu. Elu a fundat Episcopi'a de Milcov in Moldov'a (Romania) si in diferite locuri a fundatu patru manastiri, un'a pentru Greci, alt'a pentru Besi, a trei'a pentru Armeni, si a patr'a pentru alungarea duhuriloru celoru rele. Santulu Paulin, episcopulu din Nolla in Itali'a canta in versuri sofice predicarea evangheliei intre barbari de santulu Nichita:

Te patrem dicit tota plaga Boreae
Ad tuos fatus scythia mitigatur
Et sui discors fera te magistro
pectora ponit.

Et Getae currunt et uterque Dacus
Sui colit terrae medio vel ille
Divitis multo bove pelleatus
occola ripae.

Orbis in muta regione per te
Barbari discunt resonare Christum
Corde Romano placidamque casti
vivere pacem.

Adeca: „Ca scithele la binecuventarea lui Nichit'a se inblandiescu, si depun puterile cele selbatice (se inmóie) si se gatescu la primirea credintiei lui Christosu. Si Barbarii se invetia a resuna in gur'a lor numele lui Christosu cu inima romana. Éra Daciei — romani alérga cu fii la parinte se auda invetiatur'a lui, precum si astadi bucuros aud cele ce sunt pentru mantuirea sufletului“. Éra Genadie in catalogulu scrietoriloru bisericesci dice ca santulu Nichit'a au scrisu 7 mii privitore la regulele botezului.

(Va urmá.)

J. Damsi'a,
parochu, ases. cons.

D I V E R S E.

* **Anunțiu literar.** In editur'a tipografiei diecesane din Aradu a aparutu „**Calendariu pre anulu domnului 1891**“. Al XII-le calendariu aparutu in tipografia noastră nu numai că nu a remasu inderatulu celoru alalte, dar le-intrece pre tote atât prin cuprinsulu seu bogatu, variu si mult instructiv, cât si prin ingrigirea editurei. Cuprindind 9 cole de tipariu, asiá dara mai mult de cât ori ce calendariu, calendariu acest'a ni-presenteza materiulu urmatoriu :

1) Partea pur-calendarografistica prelucrata in conformitate cu preserisele bisericeii nostre orientali.

2) Calendariu meteorologicu s'au fasele luniloru si profetiá climaticé.

3) Calendariu economicu pentru fie-care luna si ori ce ramu de economie de preste anu.

4) Genealogi'a casei domnitorie austriace si a tuturor caselor domnitorie din Europ'a.

5) Siematismulu metropoliei ortodoxe orientali romane din Ungari'a si Transilvani'a si al diecesei Aradului.

6) Consemnarea terguriloru din Ungari'a si Ardealu.

7) Scal'a timbreloru si taxele postali din Ungari'a, etc.

8) In partea literaria se afla: a) Resboiulu novela de Augustin Hamsea; *Pohod na Sibyr* de V. Alexandri; *Necrologu* si *apoteosa* lui V. Alexandri; *Lunc'a din Mircesci* de V. Alexandri; *Sciinti'a in servitiulu omenimei* (va urmá); *Cantic haiducesc* de V. Alexandri; *Doina* de M. Eminescu *Pentru-ce e buna invetiatur'a* de I. Grofsioreanu; *Desrobirea tiganiloru* de V. Alexandri; *Mintea* de Andreiu Muresianu; *Fericierea* de Demitrie Bolinteanu; *Corvin* si *Stefan* de D. Bolinteanu; *Cuculu* (fabula) de Gr. M. Alexandrescu; *Melcul* si *Cior'a* (fabula) de N. T. Orasianu; *Imbunatatirea starei materiali a poporulu nostru* (Dialogu) de I. Grofsioreanu; *Cantece poporali* de Romulus Bortosiu; *Doine* si *hore poporali* de Stefan Stanu; *Doine* si *Hore poporali* de Teodor Daulu.

9) In partea „*Multe de tote*“ se afla mai multe povesti si tot felul de distractiuni.

10) Dupa aceste urmeza diferite *anunții* mai ales de acele, ce pot face servitie insemnate poporulu nostru. —

Acest cuprins bogatu recomanda calendariuu tipografiei diecesane mai bine de cât se mai avem si noi trebuintia a adauge vre unu cuventu de lauda. Piati'a ce si-a castigat-o prin cei 11 ani trecuti esplica in de ajuns, pentru ce in anulu acest'a s'a urcatu calendariuu acest'a pana la frumosulu numeru de opt-mii exemplarie, cum nu a mai facutu nici o cartecica pana acum la noi.

Afland noi, că atât redactiunea, cât si editur'a a facutu tote cele de lipsa pentru-ca acest calendariu se

stee la-inaltimea chiamarei sale tot pre langa pretiulu cel vechiu de 30 cr, dorimu la acest locu se fi suplinita si prin acést'a un'a dintre multele lacune, ce esista intru ale poporulu romanu.

* **Constituire.** Societatea de lectura a eleviloru dela institutulu pedagogico-teologicu din Aradu, s'a constituitu in 24 Septembre sub presidiulu Reverendissimulu Domnu directoru seminarialu Augustinu Hamsea, in urmatorulu modu :

De vice-presidentu s'a alesu Aureliu Givulescu cl. c. III., de cassaru Constantinu Puticiu cl. c. III., de secretaru George Proca cl. c. II., de notari Iuliu Bodea si Ioanu Stan'a cl. c. II., de vicenotaru Nicolau Onciu prep. c. III., de bibliotecar Lazaru Ghebelesiu cl. c. I., de vice-bibliotecaru Ioanu Romanu prep. c. III. In comisiunea literara s'a ales: George Cherechesiu si Alexandru Nic'a cl. c. III., Ioanu Milu si Ioanu Papu-cl. c. II., Andrei Horvatu si Lazaru Mutiu cl. c. I. In comisiunea revisora: Iosifu Popovicu cl. c. III., Ilie Bursasiu cl. c. II., Petru Ardeleanu cl. c. I. si Remus Bortosiu prep. c. III. De controlorulu Traianu Cucu prep. c. II.

* **Bibliografic.** A aparutu de sub tipariu :

„*Cântarile bisericesci*“ dupa melodiile celoru „*Optu-Glasuri*“ ale sfintei bisericeii ortodoxe, culesé, puse pe note si arangiate de Demitrie Cuntianu, profesorulu la seminarulu „*Andreianu*“ archidiecesanu in Sibiu. Editur'a autorului. Tiparita pe 119 pagine octavu mare si prin conclusulu sinodalu Nr. 70 alu protoc. din 1890, introdusa cá manualu de instructiune in seminarulu „*Andreianu*“

Cartea este de urmatorulu cuprinsu : Sectiunea I-a: *Melodiile fundamentale ale celoru optu glasuri cu textu din Octoichu* cá modele in scopulu aplicarii loru la textulu cantarii din tóte cârtile liturgice. Sectiunea a II-a: „*Podobiile*“, variante dupa melodiile fundamentale ale celoru optu-glasuri, cá modele. Sectiunea a III-a: „*Sfetiine*“, *Polieleu*, *Pripele*, *Tropare* si *Condace* la tóte serbatorile imperatesci, *Catavasii* si alte cantari la vecernia si utrenia. Sectiunea a IV-a: *Cantarile sfintei liturgii* a lui Ioanu Chrisostomu, a Marelui Vasilie si a lui Grigorie Teologulu. Sectiunea a V-a: *Irmósele tuturoru serbatoriloru*, care la sfant'a liturgia se canta in loculu „*Axi-nului*“. „*Adausu*“ : *Cantarile celoru trei „Stari*“ la momentul Domnului in Sambat'a Sfant. Patimi.

In „*Prefatia*“ mai cuprinde cartea si indigetariile didactice metodice necesare la folosirea ei cá manualu de instructiune in cantarea bisericesca. Harti'a, tiparulu, legatur'a si intrég'a ajustare a cârtii nu lasa nimicu de doritu.

Pretiulu unui esemplaru legatu in panza 4 fl. v. a. Post-portulu sub banda recomandata 20 cr. la unu esemplaru. Comandele se facu cu asemnari postale la adresa autorului, insemnandu-se pe ele numele adresatului, alu comunei si post'a ultima.

* **Bibliografic.** A aparat de sub tiparu : *Gramatic'a elementara a limbei germane* pentru scólele secundare de Dr. G. Coman, profesor la gimnasiulu Mihai

Bravulu. Partea III. Crestomatia: Bucati de cetire germane si romane. Comerciul: Despre comerciantu, articole de comertiu, corespondentia. Se afla de vendiare in Sibiu librari'a tipografiei archidieceasane. Pretiulu 85 cr.

* **Multiamita publica.** Ca ocaziunea concertului arangeatu la 7 septembrie n. a. c. de chorulu de cântari rom. gr. or. din Kétegyháza, a suprasolvitu in favorulu fondului chorului urmatorii: Escel. Sa contele Coloman Almássy 5 fl., Magnific Sa Petru Chirilescu protopopu 1 fl., Iosif Besian, parochu 1 fl., Gerasim Arsici, notar 1 fl., Nicolae Serb notar 1 fl., Ioan Muntean, episcopu 1 fl., Iosif-Ioan Ardelean parochu 1 fl., Vasiliu Belesiu, preotu 1 fl. si Csorvási Szabó István 2 fl. Pentru aceste daruiri maritimose chorulu de cântari esprima multiamita publica. — In numele chorului de cântari: Iosif-Ioan Ardelean pres. chorului.

* **Unu mare flantropu.** Unu bancheru grecu bogatu, cu numele Syngros a declarat, ca densulu va reconstrui pe spesele sale, toate stabilimentele comunale distruse prin ultimulu incendiu din Salonicu, anume: catedral'a, palatulu arhiepiscopescu, spitalulu gimnasiulu, scól'a normala, alte doue biserici, unu asil pentru betrani si cele doue oteluri, in cari se aflau consulatele grecu si englesu. Se crede, ca d-lu Syngros va spesa 50—60 mii de lire turcesci.

* **Celu mai betranu omu din lume.** In satulu Cavallovit, in Turci'a, traesce unu arabu cu numele Arab-Osman, care are nu mai putieniu de 160 de ani. Betraneti'a extraordinara a acestui omu e confirmata prin documente. Elu se nutresce pe di cu urezu si inteligenti'a s'a e inca intr'unu stadiu sufficientu. Sultanulu a acordatu o pensiune Methusalemului din imperati'a s'a, dér pe semne nu va mai gusta-o multu, de-órece mosinégulu scapata fisicesce din di in di.

* **Piat'a Aradului** din Vinerea trecuta: Grâu de celu mai greu 6.90 fl. ér acelu amestecatu 6.— fl.— secara 5.70 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.70 fl. — Ovesulu — fl. — Cucuruzulu 4.85 fl. — Mazere 20.— fl. — Fasolea 10.50 — Lintea 24 fl. — Cartofii 3 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de óie 30 cr, unsórea chil'a 68 cr, ér clis'a per chila 58 cr. v. a.

EDICT.

Conform decisului Ven. Consistoriu eparch. gr. or. rom. alu Aradului de dto 24 Augustu st, v. 1890 Nr. 3417 prin acésta e provocata Mari'a Ciorba din Chisineu, — carea nainte de acésta cu 3 ani au pribegit in lumea larga, si ubicatiunea nu-i se scie, — cá in terminu de 6 (siose) luni computatu dela prim'a publicare a acestui edict in organulu oficiosu alu eparchiei Aradului „Biserica si Scól'a“ cu atát mai vertosu se-se prezenteze inaintea Scaunului protopresviteralu gr. or. rom. alu Chisineului in Chitighazu (Kétegyháza) cáci la din contra in procesulu divortialu intentat contra ei de catra barbatulu seu Georgiu-Emanuil-Cab'a, din Chisineu, conform §-lui 123 din Regulamentulu pentru procedur'a judecatorésca in cauzele matrimo-

niali — si in absentia ei se va aduce sententi'a meritoriala.

Chitighaz, (Kétegyháza) la 10 Septembrie st. v. 1890.

Oficiulu protopresviteralu gr. or. rom. alu tract. Chisineu:

Petru Chirilescu, m. p.

protopresviteru.

Concursu.

Pentru deplinirea parochiei vacante de class'a III. **F.-Osiorheiu** cu fili'a **Fugheu**, protopresbiteratulu Oradii-mari, se escrie concursu, cu terminu de alegere pe 4/16 Noemvru 1890.

Emolimintele sunt:

I. Din comun'a matre **F.-Osiorheiu**:

- a) Casa parochiala cu intravilanulu pretiuita in 60 fl.
- b) 3¹/₄ jughere catastrale pamentu aratoriu, si unu fenatiu 56 fl.
- c) Dreptulu de pasiunatu pentru 10 vite 10 fl.
- d) Competinti'a de biru 12 cubule cucuruzu 60 fl.
- e) Dela 40 numeri câte o di de lucru 16 fl.
- f) Venitele stolare 45 fl.

II. Din fili'a **Fugheu**:

- g) Intravilanulu parochialu computatu in 16 fl.
 - h) 3¹/₂ jughere catastrale pamentu aratoriu si unu fenatiu 65 fl.
 - i) Dreptulu de pasiunatu pentru 5 vite 5 fl.
 - j) Competinti'a de biru 7 cubule cucuruzu 35 fl.
 - k) Dela 25 numeri câte o di de lucru 10 fl.
 - l) Venite stolare 25 fl.
- De totu 403 fl. v. a.

Recursele ajustate conformu prescrielor stat. org. si adressate comitetului par. din **F.-Osiorheiu**, se se trimita subsemnatului in Oradea-mare, pana in 19/31 oct. a. c. — avendu recurrentii pana la alegere a-se presentá in s. biserica din **F.-Osiorheiu**, spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOM'A PACALA, m. p. protop.**

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante din comun'a **Dorgosiu**, — Protopresbiteratulu Lipovei — prin acésta se escrie concursu cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare.

Emolimintele inpreunate cu acésta parochia sunt:

- 1) Una sesiune de pamentu.
- 2) Birulu preotiescu dela 150 case.
- 3) Stol'a usuata.
- 4) Unu intravilanu parochialu.
- 5) Venitulu, biru si stol'a dela fili'a **Mészdorgosiu**.

Aceste emolumente computate in bani dau unu venitu anualu siguru de 500 fl. v. a.

Alegendulu preotu e indatoratu conform §. 8. din Regulamentu a dá jumătate din venitulu parochialu orfanoloru remase de reposatulu preotu **Vasilie Cismasiu** — pana la 1 anu dela mórtea acestuia, adeca pana la 18/30. Septemvru 1891.

Concurrentii pentru acésta parochia au a-si subscrerne recursele lor adresate comitetului parochialu si instruite conform prescrielui statutului org. si regulamentului pentru parochii — subsemnatului Protopresbiteru in **B.**

Lippa — pana la terminulu sus aratatu; precum si a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in Sft'a biserica din Dorgosiu spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Dorgosiu la 19 Septemvre (1. Octomvre) 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru indeplinirea statiunei invetiatoresci vacante dela scól'a rom. gr. or. din comun'a Zabaltiu, — protopresbiteratulu Lipovei — se escrie concursu cu terminu de 30 de zile de la prim'a publicare.

Emolumintele sunt:

1. In bani gata 120 fl.
2. In naturale: a) 9 sinici grâu à 6 fl. 54 fl.
b) 9 sinici cucuruza à 5 fl. 45 fl.
3. Pentru 1½ maje sare 7 fl 70 cr.
4. Pentru lumini 4 fl.
5. Pentru clisa 30 fl.
6. Pausialu scripturisticiu 5 fl.
7. Diurne pentru conferintie 10 fl.
8. 8 stingini de lemne din care are a-se incaldi si scól'a in de valóre 24 fl.

Doritorii de a ocupá acésta statiune vor avea recursele lor ajustate conform prescrielor legii — adresate comitetului parochialu din Zabaltiu, — a le subserne subserisului inspectoru scolaru in B.-Lippa pana la terminulu mai sus indicatu precum si a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in Sft'a biserica din Zabaltiu spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Zabaltiu, 2 Septemvre 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. prot. insp. cerc. de scóle.

—□—

Se escrie concurs pentru postulu de capelanu temporal pe langa parochul neputinciosu Zacharia Roxin din parochia de clas'a a II-a Tamasd'a, (protopopiatulu Tincei) cu terminu de alegere pe 26. Octomvre (7. Nov.) a c pana candu recurrentii vor avea a-si substerne recursele instruate conformu statutului org. la subserisulu protopresviteru in Cef'a (Cséffa comit. Bihar.)

Emolumintele sunt: jumetate din tóte venitele parochiali; anume: ½ sesiune pamentu aratoriu, birulu dela 100 Nre câte ½ vica de cucuruza si jumetate din strolele usuate, avendu alegendulu capelanu a-se ingriji de cortelu pana la vacanti'a definitiva a parochiei, candu conformu §-lui 4. din regulamentul pentru parochii devenind parochu, va ocupá cas'a parochiala.

Tamasda, 1890. 17/29 Septemvre.

Comitetulu parochialu.

Prin IOSIF VESS'A, m. p. prot. Tincei.

—□—

Pentru indeplinirea postolui de invetiatoriu dela scól'a romana gr. or. confesionala nou infiintiata in Aradu (suburbiulu Perneava), prin acésta se escrie concursu cu terminu pana la 11/23 Octomvre 1890. — pre langa urmatórele emoluminte:

- 1) 600 fl. salariu anualu solvind in rate lunari,
- 2) 70 fl. pentru lemne de foc din cari se va incaldi si localulu de invetiamentu,

3) Cuartiru liberu cu 3 incaperi dinpreuna cu apartinentiele recerute, si gradina de legumi.

Doritorii de ocupá acestu postu sunt poftiti a si ascerne recursele lor instruite conform statutului organicu si adresate Comitetului parochialu — pana la terminulu de mai sus — protopresbiterului si inspectorului scolaru cercualu Moise Boesian in Arad.

Dela recurrenti se pretinde testimoniu despre absolvarea alor 4 clase gimnasiale, reale sau civile.

Tot odata sunt poftiti pana la diu'a alegerei tiena in 14/26 Octomvre a. c. a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in sft'a biserica catedrala din loc pentru a-si manifestá desteritatea in cantarile rituale si tipicu.

Aradu, in 9/21 Septemvre 1890.

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu: MOISE BOCSIAN, m. p. protopopu insp. scol. cerc.

—□—

Prin acést'a se deschide concursu pentru vacanti'a statiunei invetiatorésca din Cilu, in inspectoratulu Bute- niloru, cu terminu de alegere la 7 Octomvre a. c. st. v.

Venitele impreunate cu acésta statiune suntu:

- a) in bani gata 150 fl.,
- b) rescumperarea fênului 15 fl.,
- c) conferintia si scripturistica 10 fl.
- d) curatoratulu 6 fl.
- e) 10 sinice grâu si 8 sinice cucuruza.
- f) 40 metrii lemne din cari se incaldiesce si scól'a.
- g) accidentii dela inmormentari câte 30—50 cr.
- h) cuartiru liberu si gradina de legume.

Recurentii se fie provediuti cu testimonie de cualificatiune.

Cilu, la 8 Sept. 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: CONSTANTINU GURBANU, m. p. inspect. cerc. de scóle.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca dela clas'a II-a scólei nóstre din Barsa, cu salariu de 300 fl. 8 sténgeni de lemne si cuartiru liberu cu gradina de legume, — prin acést'a se deschide concursu cu terminu de alegere la 14 Octomvre a. c. st. v. — Recurentii au se fie provediuti cu testimonie de cualificatiune.

Barsa, la 8 Septemvre 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: CONSTANTINU GURBANU, m. p. inspect. cerc. de scóle.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca vacanta din Chertisiu, cu salariu anualu de 120 fl. 12 sinice bucate, 8 sténgeni lemne, dóue cara de fênu, accidentii dela morti si cuartiru liberu cu gradina de legume — prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere la 14 l. c. pe cand recurrentii si voru substerne recursele sale provediute cu testimoniu de cualificatiune, pe calea oficiului inspect. si se voru presentá vre odata la biserica din locu spre a se face cunoscutu alegetoriloru.

Chertisiu, la 8 Septemvre, 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: CONSTANTINU GURBANU, m. p. inspect. cerc. de scóle.

—□—

Pentru ocuparea definitivă a postului invetiatorescu cl. II. de baeti a scólei conf. gr. or. rom. din **Comlosiulu-mare** protteratulu B.-Comlosiu, prin acésta se escrie concursu cu terminu de alegere pe dominec'a de 14/26 Octomvre a. c.

Emolumintele sunt: 500 fl. v. a., 2 iugere pamentu aratoriu, 3 stingini de pae, cortelu liberu cu 2 chilii, tinda, camera si podrum, precum si jumetate gradina intravilana; ér dela inmortentari 64 cr.

Dela reflectanti se pretinde a documentá: ca sunt romani de religuinea gr. or., ca posed testimoniu preparandialu si de calificatiune pentru posturi de cl. I. de asemenea si din limb'a maghiara; ér asupra conduitei de pana acum au a produce atestate osibite.

Recursele astmod instruite si adresate comitetului parochialu au a-le substerne Prea On. Dnu Paul Miulescu, protopopu in Nagy-Komlós, ér pana la alegere au a-seprezentá in vre-o serbatóre ori Dumineca in biserica.

Comlosiulu-mare, la 8 Septemvre 1890.

In contielegere cu mine: P. MIULESCU, protopresbiteru si inspectoru scolaru.

Devenindu ambele parochii de clasa II. din comun'a **Zarand**, in cottulu Arad, protopresviteratulu Borosineului vacante, pentru definitiv'a lor deplinire cu acésta se escrie concursu cu terminu de alegere pe 18 Octomvre st. v. 1890

Emoluminte pentru fiesce-care parochie sunt:

1. In bani gata 400 fl. solvindi in cuartele anuali.
2. Una sessiune pamentu estravilanu estimata in 250 fl.
3. Unu intravilan parochialu estimatu in 10 fl.
4. Alte venite sigure 50 fl.

Competentii pentru aceste parochii vor avea a produce testimoniu despre absolvirea cursurilor teologice cu succesu bun, si testimoniu regulatu de calificatie pentru parochiile de clasa II. avend recursele bine instruate a le trimite subscrisului protopresbiteru in Borosineu (Borosjenó) celu multu pana la 27 Septemvre a. c. st. v. avend inclusive 8 dile inainte de sinodulu electoralu cu strict'a observare a §. 18. din regulamentulu pentru parochii a se presentá in biserica din Zarand pentru a cantá respective a celebrá si a cuventá, se observa ca alegandulu pre parochi'a repausatului parochu Iuliu Bragea conform §. 8. din regulamentulu pentru parochii va avea a prestá veduvei preotese jumetate din venitul parochialu pana la 1 Septemvre 1891.

Dat din siedinti'a comitetului parochialu tienuta la 11 Septemvre 1890.

Comitetulu parochialu.

In presenti'a mea: IOANU CORNEA, m. p. protop.

Pentru deplinirea parochiei de class'a III. din **Temes-Hodosiu**, — protopresviteratul Belintiuului, — prin acésta se escrie concursu cu terminu de alegere pe 14/26 Octomvre a. c.

Emolumintele sunt: 32 iugere pamentu, parte aratoriu, parte fenatia; dela 85 numeri de case, stol'a usuata, si câte 2/4 meti de bucate, parte grau, parte cucuruzu, si locuintia libera cu 1 iugeru gradina de legume.

Recursele se se tramita pana inclusive 12/24 Octomvre a. c. Parintelui protopopu Georgiu Cre-

ciunescu in Belincz, p. u. Kiszetó; avend recurentii in vre-o Dumineca a se presentá in biserica locala spre a si aretá desteritatea, in cantari ori cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GEORGIU CRECIUNESCU, m. p. protopresviteru.

Alegerea de invetiatoriu dela scóla I-a veche din comuna **Siclau**, in diu'a din 9/21 Septemvre 1890 nu s'au potutu tiené din cauza ca nu s'au aretat nici unu recurent cualificatu; — deci pre langa emolumintele si conditiunile stipulate in concursulu deja publicatu in Nrii 32, 33 si 34 a fóiei oficióse „Biserica si Scóla“, se escrie din nou concursu pe Dumineca din 7/19 Octomvre 1890. cu aceia observare: ca la cas déca nu se vor aretá nici acumn recurenti cualificati se vor admite la alegere si cei necualificati (preparandi absoluti) pre langa conditiunea ca dela alegere in termin de unu anu se produca essamenu de calificatiune, ér alegerea respectivului numai atuncea va fi recomandata Ven. Consistoriu eparch. spre aprobare.

Recursele instruite conform prescrieloru statutului organicu, pana in presér'a alegerii sunt a-se substerne Magnif. Dnu protopresbiteru si inspect. scol. Petru Chirilescu in Kétegyháza com. Békés.

Siclau, la 9/21 Septemvre 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, m. p. insp. scolaru.

Pentru indeplinirea definitivă a postului invetiatorescu vacantu, de la scóla confesionala rom. gr. or. din comun'a bisericésca **Veresmortu**, in protopresbiteratulu Lipovei, dieces'a Aradului, cottulu Carasiu-Severinu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 14/26 Octomvre, adeca pe Vinerea mare (cuvioasa Parascheva) anulu curente st. v. Emolumintele inpreunate cu acestu postu sunt:

- a) in bani gata 107 fl. v. a.
- b) in naturale 60 masuri de cucuruzu in bómbe,
- c) pentru conferintia 10 fl.,
- d) pentru scripturistica 5 fl.,
- e) 32 metri de lemne, din care are a-se incaldi si scóla,
- f) patru iugere de pamentu lunga padure fenati,
- g) sala de invetiamentu si gradina de legumi.

Doritori de a reflectá la acestu postu, vor avea a-si ascerne recursele loru bine inzestrate in intielesulu statutului organicu, si anume: ca au absolvatu cursulu preparandialu, ca au depusu esamenu de calificatiune, si de limb'a magiara, nu altu cum, adresate comitetului parochialu din Veresmort se le subscérna M. On. Domn Demetriu Marcu inspectoru de scóle, per Soborsinu in Birchisiu, celu multu pana in 7/19 Octomvre, càci cele intrate mai tardiu nu se vor luá in considerare precum si a-se presentá la sant'a biserica in vre-o Dumineca sau serbatóre, pentru a-si aretá desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Veresmortu, la 5/17 Septemvre.

Mihail Rubinovicu, m. p.
pres. com. et sindului parochialu
din Veresmortu.

In contielegere cu: DEMETRIU MARCU, m. p. inspect. de scóle.